

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Анотація. У представленій статті розглянуто переваги і недоліки викладання іноземних мов з використанням нових мультимедійних технологій, передумови для успішного використання мультимедійних засобів у викладанні іноземних мов, розвиток комп'ютерних мов та деякі аспекти мультимедійних презентацій. Використання Інтернету пропонує великий потенціал для освітнього процесу, зокрема у вивченні іноземної мови. Мультимедійні технології пропонують велику кількість методів викладання мови, які роблять навчання цікавішим та продуктивнішим, оскільки вони мають можливість заохотити студентів вивчати мови. Це дуже важливо саме зараз, коли мотивації вивчення іноземних мов приділяють велику увагу.

Слід зазначити, що у цьому процесі, комп'ютер відіграє ключову роль, тобто такі спеціалізовані засоби як браузер, текстовий процесор і програмне забезпечення є особливо важливими. Аудіо і візуальні ефекти допомагають трансформувати рутинне вивчення іноземної мови в потужну культивуацію і вивчати мову набагато швидше і ефективніше.

Але розвиток комп'ютерів може зробити викладача повністю залежним від технологій і він не зможе відігравати основну роль помічника у вивченні іноземної мови. Тому викладачі повинні розуміти, що мультимедійні технології слід використовувати лише як додатковий інструмент.

Взаємодія між студентами і викладачем не повинна зникати. Якщо студенти сприйматимуть тільки зображення і фантазії, показані на екрані, їх абстрактне мислення буде обмежене, а логічне мислення пропаде.

Ключові слова: *перевага, недолік, мультимедійні технології, викладати, вивчати, іноземна мова, комп'ютер, взаємодія, додатковий інструмент, комунікативна компетентність.*

The implementation of multimedia while teaching foreign languages

Annotation. *The submitted paper deals with some advantages and disadvantages in foreign language education with implementation of new multimedia technologies, some prerequisites for successful using of new media in foreign teaching, the development of computer language learning and some aspects of multimedia presentations. The using of Internet carries great potential for educational process, specifically second language education. Multimedia technology provides many options of teaching making teaching interesting and productive, because it has capability to attract the language learners. At present great attention is concentrated on the issues of motivation in foreign language learning.*

It should be noted that computers play the central role in this process, e.g. such computer applications as a browser, a word processor and software are very important. Audio and visual effects help transform learning into capacity cultivation and learn the language more quickly and effectively.

Nevertheless, the computer development may also turn the teachers into slaves of the multimedia technology and they will not be able to play the key role as a facilitator in foreign language learning. That is why teachers should understand that this technology has to be used as a supplementary instrument.

The interaction between a teacher and students should not be missed. If students only perceive the images and imaginations shown on the screen, their abstract thinking could be restricted and logical thinking could fade away.

Key words: *advantage, disadvantage, multimedia technologies, to teach, to learn, foreign language, computer, interaction, supplementary instrument, communicative competence.*

Постановка проблеми. З поширенням англійської мови в усьому світі, вона стає важливим засобом комунікації між людьми різних культур і мов. В даний час, роль і статус англійської мови вище, ніж коли-небудь. Для останнього десятиліття дуже характерним є використання комп'ютерної техніки в навчанні і вивченні іноземних мов. Комп'ютери пропонують широкий спектр можливостей, а з появою платформ програмного забезпечення і потужних процесорів, можливості поповнилися мультимедійними засобами навчання. Техніка перетворилася в один з найважливіших аспектів життя суспільства, що допомагає студентам зрозуміти картину світу ширше. Отож не дивно що ця технологія успішно зарекомендувала себе як альтернатива традиційному викладанню мови. Зараз багато уваги приділяють питанням мотивації при навчанні іноземним мовам та успішному оволодінню ними. Вибір навчальних матеріалів, методики і відповідних мультимедійних засобів розширюють можливості викладача у процесі викладання іноземної мови. Універсальні комп'ютерні програми, такі як текстовий процесор, браузер, програма для створення презентацій, і спеціальні програми для комп'ютерного навчання мовам, і, звичайно ж, Інтернет включені в термін «нові медіа».

Аналіз попередніх досліджень. Питанням впровадження Інтернету та мультимедійних технологій у процес викладання іноземних мов займалися такі американські вчені і педагоги як Р. Блейк, Д.М. Чан, В. Девіс та інші ще в 90-х роках минулого століття. Вони вказували на те, що комп'ютери і якісне програмне забезпечення можуть запропонувати ще один стимул вивчення іноземної мови. Інтерактивні та мультимедійні можливості комп'ютера роблять його привабливим засобом навчання. Програмне забезпечення може містити звук, графіку, відео і анімацію. Комп'ютери здатні надати безпосередній зворотній зв'язок між студентами і викладачем. Отже, прогресивні педагоги продовжують пошук новітніх підходів дистанційного навчання іноземних мов, розробляють загальні положення концепції дистанційного навчання іноземних мов у вищих закладах. Значна кількість е-засобів навчання є багатофункціональними. Це електронні підручники та посібники, які містять

систематизований навчальний матеріал відповідно до вимог програм викладання іноземної мови. Електронні підручники є засобом навчання в педагогічній системі дистанційного навчання, що містить елементи, властиві будь-якій дидактичній системі. На жаль, зараз електронні підручники більшою мірою є додатковим засобом при організації навчального процесу в межах традиційної освітньої системи. Однак з часом їх функції будуть спеціалізуватися у зв'язку з розвитком методів дистанційного навчання, що безумовно призведе до впровадження нових технологій навчання. Електронні підручники та електронні навчальні посібники повинні розроблятися на високому науковому та методичному рівні. Відповідно, вони повинні забезпечувати студентів необхідним для них обсягом інформації, а також сприяти формуванню відповідного рівня вищезгаданих вмінь та навичок для певного етапу навчання. Електронні засоби навчання повинні забезпечувати неперервність і повноту певного дидактичного циклу процесу навчання за умови здійснення інтерактивного зворотного зв'язку як зовнішнього, так і внутрішнього [8].

Метою даної статті є дослідити переваги і недоліки у вивченні і викладанні іноземної мови з використанням мультимедійних засобів. Використання Інтернету дає великий потенціал для освітнього процесу, зокрема у вивченні іноземних мов. Інтерактивний зв'язок з носіями мови сприяє розвитку таких навичок як запит інформації та обговорення різноманітних ситуацій, а також піднімає навички мислення на вищий рівень і вчить грамотності.

Виклад основного матеріалу. Мультимедійні технології пропонують чисельні переваги в навчанні іноземним мовам. Вони

- розвивають комунікативні компетенції студентів;
- підвищують ефективність викладання;
- забезпечують швидший доступ до дидактичних матеріалів;
- розвивають всі мовленнєві уміння – читання, говоріння, аудіювання та письмо;

- розширюють знання студентів про культуру англійської мови;
- посилюють взаємодію між студентами і викладачем;
- створюють інтерактивне, автентичне середовище;
- забезпечують прямий зворотній зв'язок;
- пропонують можливості для викладання мови за межами аудиторних кімнат [1].

Важко досягти мети навчання іноземної мови в рамках лише традиційного навчання, тому що воно перешкоджає здатності студентів розуміти структуру, зміст і функцію мови. Такі методи навчання роблять студента пасивним одержувачем знань. Але тепер мультимедійні технології допомагають інтегрувати викладання та навчання, забезпечують більше стимулів до навчання і дають студентам більше конкурентоспроможності на робочому місці. Мультимедійні технології також підвищують педагогічну майстерність викладача.

Мультимедійні технології виходять за рамки часу і простору, і створюють більш реальні умови для викладання мови. Існує ґрунтовна причина для їх використання. Вони допомагають як викладачам, так і студентам. Мультимедійні технології дозволяють уникнути монотонності викладання в традиційних умовах. Цей метод робить спілкування в аудиторії жвавим і цікавим, мотивує студентів взяти участь в навчальному процесі. Викладання іноземної мови є ефективнішим, коли воно реалізується за допомогою практичного, змістовного контексту. Викладач відіграє роль наставника — його підтримка полягає у заохоченні до співпраці та стимулюванні творчого мислення студентів. Проте викладачам, які використовують нові мультимедійні технології, необхідно приділяти особливу увагу індивідуальним проблемам студентів, ретельно вибирати мультимедійні засоби, розробляти ефективні методи. Інформація, елемент мультимедійних технологій, може мати характер статичного або динамічного зображення, звука, музики, тощо. Таким чином, ряд факторів, що впливають на освітній процес, є доволі великим [1].

Мультимедійні технології заохочують студентів позитивно мислити і розвивають комунікаційну майстерність у вивченні мови, стимулюють ініціативу і економлять аудиторний час, щоб надати більше інформації студентам. Це покращує традиційну модель навчання. Викладачам більше не потрібно примушувати студентів отримувати інформацію пасивно. Викладання зосереджено на студентах, що і є одним із головних принципів навчання іноземним мовам.

Проте слід згадати і про ряд недоліків використання мультимедійних технологій у викладанні іноземної мови. Коли лінії інтернету перевантажені багатьма користувачами, витрачається багато часу, щоб отримати доступ до інформації або браузера, чи мережі. Технічні проблеми інтернет-мережі також можуть завдати клопоту. Слід пам'ятати, що вправне використання мультимедійних технологій, вимагає певних навичок та знань як від викладача, так і від студентів. Необхідно враховувати рівень знань іноземної мови студентами, їх сильні і слабкі сторони. Деякі мультимедійні навчальні посібники не завжди дотримуються основних дидактичних психолого-педагогічних принципів викладання іноземної мови. Пропозиція навчально-методичних посібників для підготовки вчителів іноземної мови істотно обмежена. Також доцільно згадати про такі недоліки, як

- брак зв'язку між викладачем та студентами,
- брак викладання у реальному часі,
- втрата студентами логічного мислення,
- коштозатратний метод проведення занять,
- брак кваліфікованих розробників навчальних програм, в яких використовуються мультимедійні технології.

Викладачі повинні розуміти, що мультимедійні технології слід використовувати як додатковий інструмент, а не цільовий. Електронна комунікація в межах аудиторії може розглядатися як штучний замінник спілкування. Не слід забувати про ряд переваг традиційного навчання. Викладачам слід вчити студентів як вимовляти певні слова, будувати речення,

поліпшувати мовленнєві моделі. Викладання мови потребує багато дискусій, які формуються через питання та відповіді. З використанням мультимедійних технологій пропадає безпосередній зворотній зв'язок між студентом і викладачем, ігнорується спонтанність студентського мислення, зміцнення потенціалу навчання і рішення проблем. Викладачі можуть поліпшити навички студентів аудіювати, говорити, читати і писати. Таким чином, якщо студенти тільки сприймають зображення і образи, що відображаються на екрані, їх абстрактне мислення буде обмежене, а логічне мислення буде згасати. Використання мультимедійних технологій у викладанні англійської мови є коштозатратним методом проведення занять. Це вимагає від керівництва університету фінансувань в цю галузь, а саме витрати на:

- апаратні засоби,
- програмне забезпечення,
- кадрове і навчальне забезпечення лабораторій під'єднаних до комунікаційних мереж
- технічне обслуговування таких лабораторій.

Інноваційні технології значно збагачують і урізноманітнюють викладання іноземних мов. Замість монотонної роботи приходить інтелектуальний творчий пошук, під час якого формується новий тип особистості – активної, цілеспрямованої, зосередженої на постійній самоосвіті і розвитку. Їх застосування може значно поліпшити ситуацію у викладанні іноземних мов. Сприйняття інформації на мультимедійній основі безпосередньо вплине і на її збереження, так як зорові, слухові та комунікативні методи сприйняття одночасно активно беруть участь в роботі. Ці технології сприяють створенню більш приємної і сприятливої атмосфери в аудиторії, роблять навчання стимулюючим і приємним, підвищують рівень привабливості завдань, забезпечують студентів досвідом регулярного успіху.

Але викладачі іноземної мови повинні розпізнавати індивідуальні проблеми студентів у навчанні мови, робити ретельний вибір щодо

використання ЗМІ, перевіряти істинність змісту запропонованої інформації, використовувати програмне забезпечення впевнено і грамотно.

Викладач повинен відігравати провідну роль у викладанні і використовувати класну дошку для запису питань, які ставлять студенти. Зображення текстів не стимулює студентів думати. Викладач повинен заохочувати студентів використовувати свій власний розум і намагатися говорити більше. Мультимедійні технології є джерелом страхів і невпевненості для багатьох викладачів. Щоб поліпшити ситуацію і допомогти викладачам іноземних мов ближче познайомитися з мультимедійними технологіями, пропонується наступне:

- викладачі повинні відігравати провідну роль у викладанні;
- викладачам не слід розглядати екран комп'ютера як класну дошку;
- викладачі повинні спонукати студентів використовувати свої власні думки і говорити більше;
- викладачам слід використовувати всі можливі навчальні засоби та методи;
- викладачі не повинні надмірно використовувати мультимедійні технології.

Висновки. Основна мета використання мультимедійних технологій у викладанні мови — сприяти мотивації і зацікавленості студентів вивчати мови. Викладач повинен підтримувати комунікативну компетентність студентів через мультимедійні технології, а використання таких технологій в свою чергу може поліпшити мислення студентів. Вони дозволяють викладачам прискорити мотивацію у вивченні іноземної мови, комплексно сприймати передачу інформації між студентами і викладачем, поліпшити інтерактивність навчання, швидкий зворотній зв'язок, можливість вибирати темп навчання для студентів з різною успішністю. Але викладачі не повинні зловживати технологією, їм самим слід активно приймати участь в роботі аудиторії. Викладач повинен поліпшувати розумові процеси і вчити висловлювати те, чого студенти навчилися.

Література:

1. Habriichuk L. E. Foreign Language Education and Internet — Advantages and Disadvantages. / L. E. Habriichuk, L. V. Tulchak. // Матеріали XLVI Науково-технічної конференції ВНТУ, Вінниця, 15-17 березня 2017 р. – Електронні текстові дані. – 2017. – Режим доступу : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2017/schedConf/presentations>.
2. Jančovičová L'udmila. Educational Alternatives. / L. Jančovičová. // Journal of International Scientific Publications. – Volume 12. – 2014.
3. Motteram Gary. Introduction. Innovations in Learning Technologies for English Language Teaching. / Ed. G. Motteram. – London : The British Council, 2013.
4. Pun Min. Crossing the Border. / M. Pun. // International Journal of Interdisciplinary Studies. – Volume 1. – Number 1. – 15 December 2013.
5. Samuels Harry. 20th-Century Humanism and 21st-Century Technology: A Match Made in Cyberspace. / H. Samuels // English Teaching Forum, 2013.
Technology and English Language Teaching in Brazil. / [R. Ying, M. Warschauer, S. Lind, L. Jennewine]. – Letras & Letras, Uberlandia, 2009. 6.
7. Warschauer Mark. Technology and Second Language Teaching. Handbook of Undergraduate Second Language Education. / M. Warschauer, C. Meskill. – New Jersey : Lawrence Erlbaum, 2000.
8. Абрамович Г. В. / Перспективи дистанційної освіти в рамках сучасної моделі навчання іншомовного спілкування / Г. В. Абрамович, Л. Е. Габрійчук, Л. В. Тульчак // Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Інформаційні технології та безпека інформаційно-комунікаційних систем», 12 -19 березня, 2012 р. – м. Вінниця.